Ara Pirineus, 04/09/20

Localitzen al Pirineu una planta mai vista abans a la Península Ibèrica

L'espècie, força present a Europa, s'ha descobert als parcs de l'Alt Pirineu i del Cadí-Moixeró

Pla de detall de 'Rhinanthus alectorolophus'. / TES

Una nova **planta vinculada als prats de dall**, que tot i que té una distribució àmplia a Europa no es pensava que podia arribar al Pirineu, **ha estat localitzada al Parc Natural de l'Alt Pirineu i al del Cadí-Moixeró**. Concretament, es tracta de 'Rhinanthus alectorolophus', una espècie mai citada abans a tota la Península Ibèrica. **El botànic Pere Aymerich ha estat l'artífex de la descoberta**, que s'ha publicat al Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural. Tanmateix, als anys 60 i en la seva tesi doctoral, **Josep Vives** ja va indicar-ne la seva presència als prats de Gósol (Berguedà), a la perifèria del Parc Natural del Cadí-Moixeró, tot i que la dada no va ser tinguda en compte en treballs botànics més moderns.

En un primer moment, la planta es va localitzar a diversos indrets de **Farrera (Pallars Sobirà)**, dins dels treballs d'actualització sobre la situació dels prats de dall del Parc Natural de l'Alt Pirineu. Unes setmanes després de trobar-la al Pallars, es va dur a terme una prospecció **a la zona de Gósol** per tal d'intentar verificar la indicació dels anys 60 en aquesta localitat. L'espècie es va trobar en aquest punt sense gaire esforç, així com a poblacions pròximes com **Saldes i Josa de Cadí**.

Els **'Rhinanthus'** -que es coneixen com a esquelleres, sorolles o fonollades, entre altres noms- són herbes semiparàsites de flors grogues que viuen als

prats de muntanya. Fins ara a Catalunya se'n coneixien tres espècies: 'Rhinanthus pumilus' i 'R. minor', més o menys comunes als Pirineus, i 'R. angustifolius', molt rara i protegida, inclosa al Catàleg de Flora Amenaçada de Catalunya.

Els prats de dall són un tipus d'hàbitat semiartificial que cada dia es va fent més escàs. De fet, la seva regressió és general arreu d'Europa, motiu pel qual la Unió Europea va incloure aquests prats a l'anomenada Directiva d'Hàbitats, de 1992, com a hàbitats que cal conservar. Aquesta s'ha de fer, sobretot, per mitjà de la xarxa d'espais protegits Natura 2000, de la qual formen part els dos parcs naturals on ara s'ha localitzat aquesta planta. Els ajuts agroambientals són el principal instrument per a fer compatible la seva conservació i el desenvolupament de la ramaderia.

Ambients rics en espècies

Els prats de dall són d'herba alta i es formen en terrenys de sòl profund i més o menys humit. L'herba se sega (dalla) dues o tres vegades a l'any, i els terrenys només es pasturen pocs dies i en èpoques molt concretes. Aquest règim de gestió fa que hi creixin unes **determinades comunitats d'herbes que toleren bé les segues**. Si els prats de dall són antics, quan es mantenen des de fa moltes dècades o fins i tot segles, són ambients molt rics en espècies de plantes i també en els invertebrats que estan vinculats a aquestes plantes.

Aquests prats havien estat un **element important en l'economia tradicional del Pirineu**, perquè l'herba que s'hi obtenia alimentava el bestiar els mesos d'hivern, quan no podia pasturar. En les darreres dècades, a causa dels canvis en l'agricultura i en general al món rural, molts d'ells s'han anat abandonant i amb els anys acaben desapareixent, especialment als llocs de muntanya en què són més difícils d'explotar o poc rendibles.

D'altra banda, a les valls molts prats han estat **substituïts per camps farratgers o s'han destinat a activitats turístiques**. Al voltant del Cadí-Moixeró, per exemple, 'Rhinanthus alectorolophus' ja no es troba dins de prats de dall, que gairebé han desaparegut, sinó sobretot als marges de les parcel·les que ocupaven fa anys.